

Slovensko potrebuje odolnejšie budovy a moderné technické pravidlá - ZSPS spolu s ministerstvom vnútra posilňuje pripravenosť stavebného sektora na krízové situácie

Datum 12.10.2026
Subjekt Zväz stavebných podnikateľov Slovenska
Region Slovakia
Kategorie Construction, Self-government, Security

Zamestnávateľia združení v Zväze stavebného priemyslu Slovenska (ZSPS) a Sekcia krízového riadenia Ministerstva vnútra SR (MV SR) podpísali Memorandum o spolupráci. Jednou z prvých spoločných tém bude odborná revízia vyhlášky č. 532/2006 Z. z., ktorá upravuje stavebnotechnické požiadavky a technické podmienky zariadení civilnej ochrany.

Slovensko potrebuje pripravovať budovy a stavebný sektor na krízové situácie ešte pred ich vznikom. Dôležitou súčasťou tejto prípravy je zvyšovanie odolnosti budov a infraštruktúry, a to nielen pri novej výstavbe, ale aj pri obnove už existujúcich objektov. Potrebne je reagovať aj na bezpečnostné, klimatické, energetické a technologické riziká a zároveň využívať možnosti súčasného stavebníctva. „Posledné roky nám odňali ilúziu, že pripravenosť je témou budúcnosti. Pripravenosť je podmienkou prítomnosti. Štát, ktorý sa na krízu pripravuje až vo chvíli, keď už nastala, nie je kompetentným štátom. Odolnosť budov, ochranných priestorov a kritickej infraštruktúry preto nemôže zostať len na papieri. Potrebujeme partnerstvo, ktoré v praxi ukáže, čo sa dá navrhnuť, postaviť a v kríze aj reálne využiť. Spolupráca so stavebným sektorom je pre nás práve takým partnerstvom,“ hovorí generálny riaditeľ sekcie krízového riadenia Ministerstva vnútra SR Jaroslav Kmeť. „Budovy, ktoré dnes projektujeme, stavíme a obnovujeme, budú stáť desiatky rokov. Preto musíme už dnes vedieť, akú úroveň odolnosti od nich budeme potrebovať a aké technické riešenia sú dostupné. Úlohou stavebného sektora je pretaviť požiadavku na odolnosť do technického štandardu, projektu a kvalitne realizovateľnej stavby,“ konštatuje prezident ZSPS Pavol Kováčik.

Dvadsať rokov staré pravidlá je potrebné modernizovať

Vyhláška č. 532/2006 Z. z. vznikla pred približne 20 rokmi. Za ten čas sa zásadne zmenili technológie, spôsob výstavby, technické systémy budov aj charakter rizík. ZSPS preto považuje za potrebné preveriť, ktoré požiadavky sú stále aktuálne, ktoré je potrebné upraviť a kde dnešné technológie umožňujú efektívnejšie riešenia.

Aktuálne pripravovaná novela zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva sa sústreďuje predovšetkým na reorganizáciu systému civilnej ochrany a krízového riadenia. Z pohľadu stavebníctva je však rovnako dôležité nastavenie následných technických pravidiel. Samotná novela preto podľa ZSPS nevyrieši technickú stránku ochranných stavieb – tá si vyžiada odbornú aktualizáciu vykonávacích predpisov a štandardov.

Od ochranných stavieb k multifunkčným odolným budovám

Súčasná pravidlá už poznajú princíp dvojúčelového využitia ochranných stavieb. Priestor môže za bežných okolností slúžiť svojmu bežnému účelu a v krízovej situácii plniť ochrannú funkciu. Práve

tento princíp môže byť základom modernejšieho prístupu. „Dôležité je už pri projektovaní vedieť, ktoré budovy a priestory môžu v kríze poskytovať ochranu a aké parametre na to musia spĺňať. Podzemná garáž dnes môže byť pri správnom návrhu a splnení príslušných technických a bezpečnostných požiadaviek ochranným priestorom v prípade potreby,“ vysvetľuje Kováčik.

Koncept odolnej budovy znamená schopnosť budovy zachovať kľúčové funkcie alebo sa rýchlo obnoviť aj pri extrémnom počasí, povodniach, výpadkoch elektriny a vody, technologických haváriách či narušení kritickej infraštruktúry. Súčasťou riešení môžu byť záložné zdroje energie, systémy hospodárenia s vodou, vodozádržné opatrenia či technológie podporujúce energetickú a prevádzkovú sebestačnosť budov.

Od poznania súčasného stavu k systémovej pripravenosti

Dôležitým základom je pasportizácia existujúcich ochranných stavieb, ktorá umožňuje získať prehľad o existujúcich objektoch, ich technickom stave a možnostiach využitia. Ďalším nevyhnutným krokom by však malo byť ich technické a ekonomické vyhodnotenie a určenie priorít – od objektov pripravených na využitie až po stavby, ktoré si vyžadujú obnovu alebo iné technické riešenie. Výsledkom by preto nemal byť iba pasport existujúcich ochranných stavieb, ale aj podklad pre systematické plánovanie a rozvoj ochranných kapacít. S tým súvisí potreba poznať aj reálne možnosti stavebného sektora, teda odborné firmy, pracovníkov, technológie, materiály a kapacity, ktoré možno v prípade potreby mobilizovať.

Memorandum vytvára priestor na spoluprácu pri príprave technických štandardov a metodík, modernizácii existujúcich objektov, zvyšovaní odolnosti verejných budov a kritickej infraštruktúry, mapovaní kapacít stavebného sektora, digitalizácii a BIM, vzdelávaní či pilotných projektoch.

ZSPS pritom nadviaže na svoje doterajšie skúsenosti v oblasti energetickej efektívnosti a obnovy budov a využije aj odborné kontakty a skúsenosti európskych partnerov. Integrovaný prístup k obnove budov, ktorý prepája energetickú hospodárnosť, udržateľnosť, bezpečnosť a odolnosť, sa stáva významnou výzvou pre celý stavebný sektor.

Cieľom je vytvoriť podmienky na to, aby bola odolnosť súčasťou celého životného cyklu budovy, a to od identifikácie rizík a projektovania cez výstavbu, obnovu a evidenciu až po údržbu, ako aj schopnosť budovu v krízovej situácii reálne prevádzkovať. „V kríze nemáme začínať od nuly. Skutočná pripravenosť nie je len o schopnosti rýchlo zareagovať po vypuknutí krízy. Skutočná pripravenosť znamená, že ešte pred krízou vieme, čo potrebujeme, aké máme kapacity, jasný plán postupu a presné informácie o tom, za aký čas vieme jednotlivé úkony zrealizovať. Ak toto vieme, potom nie sme iba pripravení reagovať. Sme pripravení konať,“ uzatvára prezident ZSPS Pavol Kováčik.

<https://www.zsps.sk/web/index.php/aktivity-prezidenta-a-zvazu/18591-tlacova-sprava-slovensko-potrebuje-odolnejšie-budovy-a-moderne-technicke-pravidla-zsps-spolu-s-ministerstvom-vnutra-posilnuje-pripravenost-stavebneho-sektora-na-krizove-situacie>